

U SJEĆANJE MLADENKA HAMMER (1954. – 2018.)

Suočeni sa smrću stojimo nijemi i bespomoćni i teško nam je naći prave riječi utjehe za one, koje je smrt najviše pogodila. Rastanci su uvijek bolni, osobito kad se rastajemo zauvijek. Teško je reći posljednje zbogom osobi koja nam je puno godina bila bliska kao kolegica, suradnica i prijateljica.

Povodom ovoga tužnog događaja prisjetimo se na trenutak onoga najljepšeg što smo od Mladenke dobili bilo kao poznanice, bilo kao kolegice i prijateljice, prisjetimo se njezina jedinstvenoga života čiji smo i mi bili dio, života koji su krasili skromnost, poštenje, samozatajnost, inteligencija i intuicija, radišnost, pedantnost, stručnost i odgovornost, ali opet i jednostavnost i dostupnost. Bila je darovita, senzibilna, obrazovana. Svoj je životni križ nosila bez prigovaranja. Ponekad sam se pitao zašto joj je život bio napisan tako da ne može ispraviti njegove stranice.

U trenucima sjećanja na suradnicu, kolegicu i prijateljicu Mladenku sjećam se početka i kontinuirane suradnje od 90-ih godina prošloga stoljeća kada se uključila u kulturni život Pazina, najprije 1991. u obnovljeni ogranak Matice hrvatske, a potom od 2000. u rad Katedre Čakavskoga sabora u Pazinu, u kojoj je od 2000. do 2004. bila i zamjenica predsjednika Izvršnoga odbora.

Njezina stručnost, požrtvovnost i maran rad ostaju duboko zapisani u mnogim knjigama, zbornicima, radovima, člancima, raspravama koje je svojom pedantnošću i stručnošću lektorirala.

Moja suradnja s Mladenkom započela je 1996. prilikom rada na *Lindarskom zborniku* i otada je do 2010. godine lektorirala petnaestak zbornika, monografija, koje sam uređivao, i mnoge stručne, znanstvene i publicističke radove koje sam objavio u različitim publikacijama. Koordinacija istarskih ogranaka Matice hrvatske, ustanovljena 1992. godine, od početka rada pokrenula je *Knjižnicu ACTA* u kojoj su objavljeni zbornici radova sa stručno-znanstvenih skupova koje je organizirala Koordinacija. U okviru ove Knjižnice tiskano je sedam zbornika, a Mladenka je lektorirala šest (*Lindarski zbornik*, Pazin, 1996.; *Ližnjski zbornik*, Pazin, 1997.; *Cerovljanski zbornik*, Pazin, 1999.; *Gračaški zbornik*, Pazin, 2002.; *Tinjanski zbornik*, Pazin – Tinjan, 2005.; zbornik *Hrvatska čitaonica u Pazinu*, Pazin, 1999.). Bila je jedna od lektorica zbornika *Hrvatska gimnazija u Pazinu 1899. – 1999.* (Gimnazija i strukovna škola Jurja Dobrile, Pazin, 1999.), tiskanoga povodom obilježavanja 100. obljetnice prve hrvatske gimnazije u Istri. U okviru izdanja Katedre Čakavskoga sabora za povijest Istre Pazin lektorirala je tri zbornika (*Beram u prošlosti*, Pazin, 2003.; *Pazinski memorijal*, knjiga 26 – 27, Pazin, 2009.; *Motovun – povijest i sadašnjost*, Pazin, 2010.).

Bila je posvećena struci, priredila je bibliografiju *Pazinskoga memorijala* od 10. do 20. broja, koja je tiskana 2001. godine kao 20. knjiga *Pazinskoga memorijala (Bibliografija Pazinskog memorijala X – XX, Pazinski memorijal, knjiga 20., Pazin, 2001.)*.

U okviru spomenutih zbornika objavljena su njezina dva rada temeljena na arhivskom gradivu (»Članovi uprave Hrvatske čitaonice i drugih hrvatskih društava u Pazinu na kraju 19. stoljeća i početkom 20. stoljeća«, u: Josip Šiklič (gl. ur.), *Hrvatska čitaonica u Pazinu*, Knjižnica ACTA 4, Pazin, 1999., str. 299 – 319.; »Društveni rad profesora Hrvatske gimnazije u Pazinu (1899.-1918.)«, u: Josip Šiklič (gl. ur.), *Hrvatska gimnazija u Pazinu*, zbornik, Pazin, 1999., str. 299 – 340.) i tekst za katalog izložbe o Saši Šantelu (»Društveni rad prof. Saše Šantela u Pazinu (1907. – 1918.)«, u: Marija Ivetić (ur.), *Saša Šantel – pazinsko razdoblje 1907. – 1918.*, katalog izložbe Muzeja grada Pazina, Pazin, 2007., str. 15 – 19).

Bila je u isto vrijeme lektor, korektor i čitatelj znalac što je za urednika velika pomoć.

Zatvorila se jedna knjiga puna dobrih i plemenitih djela. Stari bi Latini rekli: *Vivitur ingenio, caetera mortis erunt* (od čovjeka ostaje ono što je stvorio svojim duhom, ostalo umire).

Kad se *izgugla* njezino ime, među 28 700 linkova na čitavom internetu, uz informacije o njenu stručnom djelovanju, postoji samo nekoliko njenih fotografija. No, mi ćemo njezin lik zadržati u trajnom sjećanju i bez pomoći suvremenih informacijskih tehnologija.

Naši mrtvi ne umiru, oni žive dok mi živimo, oni žive u našim sjećanjima, a doista umiru kada ih svi zaborave. Njezina nazočnost u našoj sredini – u kojoj je provela gotovo cijeli svoj radni vijek, a svima koji su joj dolazili, nesebično je pružala svoju pomoć – ostat će i nakon što smo joj rekli posljednje zbogom. I stoga joj velika hvala.

Josip Šiklič